

jaarverslag staat echter ook vermeld: "Het is ook goed te beseffen dat fraudebestrijding maar één aspect van ons handelen is. Het merendeel van de belastingplichtigen voldoet immers wel correct aan de verplichtingen. Het onderhouden van die bereidheid vraagt van de Belastingdienst een dienstverlenende attitude."⁹⁵⁰ De vraag is echter, hoe een dienstverlenende attitude van belastingambtenaren zich verhoudt met een intensievere bestrijding van de fraude in de dagelijkse werkelijkheid van het heffen en innen van belastingen. Een dienstverlenende attitude van belastingambtenaren vergt wellicht extra arbeidstijd, hetgeen in beginsel niet bijdraagt aan de effectiviteit en doelmatigheid bij belastingen, terwijl de wetgever juist het accent legt op het verbeteren van de effectiviteit en doelmatigheid bij belastingen.^{951 952} Hij heeft bijvoorbeeld met de fraudebestrijding onder andere de bedoeling dat deze de belastingopbrengst ten goede komt, dat deze budgettair goed uitpakt.^{953 954 955}

Een dienstverlenende attitude van de belastingdienst is vooral nodig omdat sprake is van een belastingstelsel dat hoge eisen stelt aan belastingbetalers, terwijl het de vraag is of iedere belastingbetaler aan die eisen kan voldoen.⁹⁵⁶ In de resultaten van het empirisch onderzoek komt naar voren dat niet iedereen op de juiste wijze uitvoering kan geven aan de belastingwetgeving.⁹⁵⁷ De weg van wet naar recht is soms te lang doordat de wetgeving te onduidelijk en te ingewikkeld is.⁹⁵⁸ Een aantal belastingambtenaren merkt in dit verband op:

- de belastingwetgeving is voor de leek te ingewikkeld.
- het te betalen bedrag aan belasting valt vaak hoger uit dan men had verwacht. Dit komt dan vaak door gebrek aan kennis.
- incidenteel komt het voor dat belastingplichtigen niet op de hoogte zijn van geschillen. Dit komt door de te geringe kennis op fiscaal gebied.
- nog steeds te veel moeilijke, voor cliënt onbegrijpelijke bewoordingen.

⁹⁵⁰ Jaarverslag Belastingdienst 1993[6, blz.3].

⁹⁵¹ Zie hoofdstuk 2.2.5.1. De vierde stelregel van Adam Smith.

⁹⁵² Beheersverslag Belastingdienst 1994[70, blz.7].

⁹⁵³ Het gaat bij de fraudebestrijding vooral om de fraude die wordt gepleegd door de georganiseerde misdaad. Zie het jaarverslag van de Belastingdienst 1993[6, blz.35e.v.].

⁹⁵⁴ In de memorie van toelichting bij wetsvoorstel 21058 [69] staat onder andere vermeld: "De opbrengst aan boeten in de fase van de primitieve aanslagregeling zal overigens mede afhankelijk zijn van de uitvoeringspraktijk, voorts dient te worden bedacht dat, met name bij ambtshalve aanslagen, de boeten in een aantal gevallen oninbaar zullen zijn. Hiermee rekening houdend en in aanmerking nemend de preventieve werking die van de maatregel zal uitgaan, wordt de opbrengst aan boeten in de sfeer van de belastingen geraamd op 60 mln en in de sfeer van de premies volksverzekeringen op 30 mln." (blz.2,21)

⁹⁵⁵ Beheersverslag Belastingdienst 1994[70]: "Naar verwachting zal de totaal-opbrengst van de landelijke actie "Reisverhalen" op circa f. 32 miljoen gulden uitkomen." (blz.27)

⁹⁵⁶ Beheersverslag Belastingdienst 1994[70]: "Er is sprake van compliance als door belastingplichtigen voldaan wordt aan drie criteria:

- tijdigheid, met betrekking tot de te verstrekken gegevens en betalingen;
- volledigheid, met betrekking tot de te verstrekken gegevens en betalingen;
- juistheid van de te verstrekken gegevens." (blz.13)

⁹⁵⁷ De belastingdienst zegt daar in haar jaarverslag 1993[6] het volgende over: "belangrijk is daarbij ook om oog te hebben voor mensen die fouten maken omdat zij er weinig van begrijpen." (blz.33)

⁹⁵⁸ Zo wordt de tijdsduur van een fiscale procedure als té bezwarend ervaren. Zie hoofdstuk 3.3.3.